

Flora- en faunaquickscan in De Bisselt te Mook

**In opdracht van:
BRO**

mei 2011
J.P.M. Hovens en G. Lenstra

Faunaconsult

Tegelseweg 3
5951 GK Belfeld
Tel: 077-4642999
www.faunaconsult.nl

Inhoud

1	Inleiding.....	2
2	Beleidskader.....	3
2.1	Inleiding.....	3
2.2	Flora- en faunawet.....	3
2.3	Natuurbeschermingswet 1998.....	4
3	Werkwijze.....	6
3.1	Beschrijving van het plangebied.....	6
3.2	Veldinventarisatie.....	12
4	Resultaten inventarisatie.....	13
4.1	Resultaten beleidsinventarisatie.....	13
4.2	Resultaten veldinventarisatie.....	15
5	Effecten van de voorgenomen ingreep.....	18
5.1	De ingreep.....	18
5.2	Effecten op algemene beschermde soorten in het plangebied.....	18
5.3	Effecten op algemene vogels.....	18
5.4	Effecten op de koolmees/pimpelmees.....	18
5.5	Effecten op Natura 2000 gebied Boschhuizerbergen.....	19
5.6	Effecten op de EHS en POG.....	19
6	Consequenties vanuit de wet- en regelgeving.....	20
6.1	Flora- en faunawet.....	20
6.2	Overige regelgeving.....	20
	Literatuur.....	21

1 Inleiding

Onderzoeksvragen

BRO Boxtel heeft Faunaconsult opdracht gegeven voor het uitvoeren van 6 flora- en faunaquickscans. Het gaat om zes locaties in het bestemmingsplan De Bisselt in Mook (Gemeente Mook en Middelaar).

Het gaat om de volgende locaties:

- een aardappelakker aan de Zevendalseweg;
- enkele agrarische opstanden aan de Zevendalseweg;
- een maïsakker aan de Christoffelweg;
- een locatie rond een recreatiewoning aan de Bisseltsebaan 56;
- een locatie rond een recreatiewoning aan de Lodewijkstraat;
- een weiland aan de Lodewijkstraat.

Faunaconsult is gevraagd het volgende aan te geven:

- welke beschermde dieren en planten komen voor in het plangebied
- welke effecten heeft de voorgenomen ingreep
- kunnen negatieve effecten zoveel mogelijk worden gemitigeerd (verzacht)
- welke eventuele gevolgen zijn er met betrekking tot de Vogel- en Habitatrichtlijn, de Natuurbeschermingswet en de EHS en op welke wijze kunnen die worden gecompenseerd.

Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt een beschrijving gegeven van het huidige beleidskader en van de Flora- en faunawet. Hoofdstuk 3 beschrijft het plangebied en de werkwijze van de inventarisaties van de natuurwaarden. In hoofdstuk 4 worden de resultaten van de beleids- en veldinventarisaties weergegeven en in hoofdstuk 5 de effecten van de voorgenomen ingreep op de aanwezige natuurwaarden. Hoofdstuk 6 behandelt de consequenties van wet- en regelgeving.

2 Beleidskader

2.1 Inleiding

In dit hoofdstuk wordt een toelichting gegeven op het natuurbeleid van de diverse overheden, dat van belang is bij de voorgenomen herinrichting van het plangebied. Het natuur- en soortenbeleid is in Nederland geregeld in de Wet op de Ruimtelijke Ordening, de Natuurbeschermingswet en de Flora- en faunawet. Hiermee wordt onder andere invulling gegeven aan de Europese wet- en regelgeving, zoals de Vogel- en Habitatrichtlijn.

2.2 Flora- en faunawet

De Flora- en faunawet (Stb. 1998, 402) is op 1 april 2002 in werking is getreden. Deze wet bundelt onder meer de bepalingen over soortenbescherming die voorheen in verschillende wetten waren opgenomen, namelijk de Vogelwet 1936, de Jachtwet, (de oude) Natuurbeschermingswet, de Nuttige Dierenwet 1914 en de Wet bedreigde uitheemse dier- en plantensoorten. De Flora- en faunawet richt zich op de bescherming van circa 500 plant- en diersoorten. Het gaat hierbij om alle inheemse zoogdieren (uitgezonderd bruine rat, zwarte rat en huismuis), alle inheemse vogelsoorten, alle amfibieën en reptielen, een aantal vissen en enkele bij AMvB (Stb. 523, 2000) speciaal aangewezen plant- en diersoorten. Uitgangspunt van de wet is het 'nee, tenzij'-beginsel. Slechts voor een beperkt aantal handelingen kan op basis van artikel 75 van de Flora- en faunawet ontheffing worden verleend van de verboden uit artikel 8 t/m 18 van de wet (voor zover hiervoor niet reeds op basis van een ander artikel vrijstelling of ontheffing kan worden verleend). Voorwaarde daarbij is dat met de voorgenomen activiteit geen afbreuk wordt gedaan aan een gunstige staat van instandhouding van de soort.

Kort gezegd worden de onder de Flora- en faunawet beschermde plant- en diersoorten in drie categorieën opgedeeld, met elk een ander regime wat betreft ontheffingen:

- algemene soorten (FF1);
- overige soorten (FF2);
- streng beschermde soorten (FF3).

De categorie 'algemene soorten' –zoals mol en konijn - is voor de meeste activiteiten vrijgesteld voor een ontheffingsaanvraag.

De categorie 'overige soorten' is eveneens voor de meeste activiteiten vrijgesteld voor een ontheffingsaanvraag, mits die activiteiten worden uitgevoerd op basis van een door het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV) of het huidige Ministerie van EL&I (Economische zaken, Landbouw en Innovatie) goedgekeurde gedragscode. In zo'n code geeft een sector zelf aan welke gedragslijnen men volgt om het schaden van beschermde soorten zo veel mogelijk te voorkomen, bijvoorbeeld: altijd eerst inventariseren waar de soorten precies voorkomen en daar met de werkzaamheden rekening mee houden, bijvoorbeeld door een hol af te schermen of de standplaats van planten aan te geven. Voor ingrepen waarvoor geen goedgekeurde gedragscode bestaat, moet ten aanzien van verblijfplaatsen van beschermde soorten uit de categorie 'overige soorten', een ontheffing worden aangevraagd. Daarbij kan worden volstaan met een zogenaamde lichte toetsing. Dat houdt in dat de voorgenomen maatregelen 'geen afbreuk doen aan gunstige staat van instandhouding van de soort'.

De categorie 'streng beschermde soorten' omvat de soorten die worden genoemd in bijlage 4 van de Habitatrichtlijn of bijlage 1 van AMvB artikel 75 van de Flora- en faunawet. Voor de categorie 'streng beschermde soorten' wordt slechts in een beperkt aantal situaties een vrijstelling verleend. Voor bijlage 1 soorten wordt getoetst aan de volgende drie criteria (Ministerie van LNV, 2005):

- 1) er wordt geen afbreuk gedaan aan de gunstige staat van instandhouding van de soort
- 2) er is geen goed alternatief
- 3) de activiteit past binnen een van de hierna genoemde belangen:
  - Onderzoek en onderwijs;
  - Repopulatie en herintroductie;

- Bescherming van flora en fauna;
- Veiligheid van het luchtverkeer;
- Volksgezondheid of openbare veiligheid;
- Dwingende redenen van openbaar belang;
- Voorkomen van ernstige schade aan vormen van eigendom
- Belangrijke overlast veroorzaakt door dieren;
- Uitvoering van werkzaamheden in het kader van bestendig beheer en onderhoud in de landbouw en bosbouw;
- Bestendig gebruik;
- Uitvoering in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling.

Deze drie criteria vormen de zg. uitgebreide toets en aan alle drie moet worden voldaan. Als het gaat om een ontheffingsaanvraag in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling en het gaat om streng beschermde soorten en/of vogels, dan wordt extra getoetst op een vierde criterium:

4) de werkzaamheden moeten zodanig uitgevoerd worden dat er sprake is van ‘zorgvuldig handelen’

Voor ruimtelijke maatregelen kan men ten aanzien van streng beschermde soorten uit Bijlage IV van de Habitatrictlijn ontheffing krijgen op grond van belangen die zijn opgenomen in de Habitatrictlijn. Dat zijn:

- Bescherming van flora en fauna
- Volksgezondheid of openbare veiligheid
- Dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard, en voor het milieu wezenlijke gunstige effecten.

Voor ruimtelijke maatregelen kan men ten aanzien van vogels ontheffing krijgen op grond van belangen die zijn opgenomen in de Vogelrichtlijn. Dat zijn:

- Bescherming van flora en fauna
- Veiligheid van het luchtverkeer
- Volksgezondheid of openbare veiligheid

2.3 Natuurbeschermingswet 1998

Natuurbeschermingswet 1998 beschermt verschillende soorten gebieden

De eerste Natuurbeschermingswet in Nederland dateert van 1967, deze wet maakte het mogelijk om natuurgebieden en soorten te beschermen, onder andere door het aanwijzen van beschermde natuurmonumenten. Deze oorspronkelijke natuurbeschermingswet is in 1998 vervangen en sindsdien richt de wet zich nog uitsluitend op de bescherming van gebieden.

De bepalingen van de Europese Vogel- en Habitatrictlijn (tezamen genoemd “Natura 2000”) zijn geïmplementeerd in de Natuurbeschermingswet. Zodoende is het Europese beleid ten aanzien van natuurbescherming in de Nederlandse wet verankerd. De Natuurbeschermingswet regelt de aanwijzing en bescherming van de volgende soorten gebieden:

- Vogel- en Habitatrictlijngebieden (samen zijn dit de Natura 2000-gebieden);
- Beschermde natuurmonumenten;
- Wetlands (RAMSAR Conventie).

De Vogelrichtlijn

De Vogelrichtlijn (Richtlijn 79/409/EEG) richt zich op de bescherming van alle natuurlijk in het wild levende vogelsoorten en in het bijzonder op de leefgebieden van bedreigde en kwetsbare vogelsoorten. In de richtlijn worden nadere regels gesteld aan de bescherming, het beheer en de regulering van vogelsoorten. Een aantal gebieden is hierbij aangewezen als speciale beschermingszone. Deze gebieden maken onderdeel uit van Natura 2000, het ecologische netwerk van natuurgebieden in Europa. Voor beschermde vogelsoorten kan geen ontheffing worden aangevraagd voor uitvoering van werkzaamheden.

De Habitatrichtlijn

De Habitatrichtlijn (Richtlijn 92/43/EEG) richt zich op de instandhouding van natuurlijke habitats, habitats van soorten en de bescherming van plant- en diersoorten, met uitzondering van vogels. In bijlage I van deze richtlijn worden speciale beschermingszones aangewezen voor kwetsbare, bedreigde of zeldzame habitattypen. Bijlage II vermeldt de kwetsbare, bedreigde of zeldzame dier- en plantensoorten die beschermd moeten worden door speciale beschermingszones aan te wijzen. Bijlage IV vermeldt in het wild voorkomende kwetsbare, bedreigde of zeldzame dier- en plantensoorten die strikt beschermd moeten worden.

Natura 2000

De Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn vormen samen Natura 2000. Alle lidstaten van de Europese Unie wijzen beschermde natuurgebieden aan die waardevol zijn voor het behoud van biodiversiteit in Europa. Nederland zal aan de hand van een vergunningenstelsel de zorgvuldige afweging maken rond projecten die gevolgen kunnen hebben voor Natura 2000-gebieden. Deze vergunningen worden verleend door de provincies of door de minister van EL&I. Daarnaast zal Nederland in de komende jaren voor alle gebieden die samen Natura 2000 vormen, beheersplannen opstellen. Deze beheersplannen maken duidelijk welke activiteiten wel en niet mogelijk zijn in en om die gebieden.

Beschermde natuurmonumenten

Met de aanwijzing van Natura 2000-gebieden zullen Beschermde Natuurmonumenten die overlappen met zo'n aanwijzing komen te vervallen. De buiten de Natura 2000 gebieden gelegen Beschermde Natuurmonumenten blijven bestaan. Beschermde Natuurmonumenten zijn als zodanig aangewezen vanwege de aanwezigheid van grote ecologische waarden.

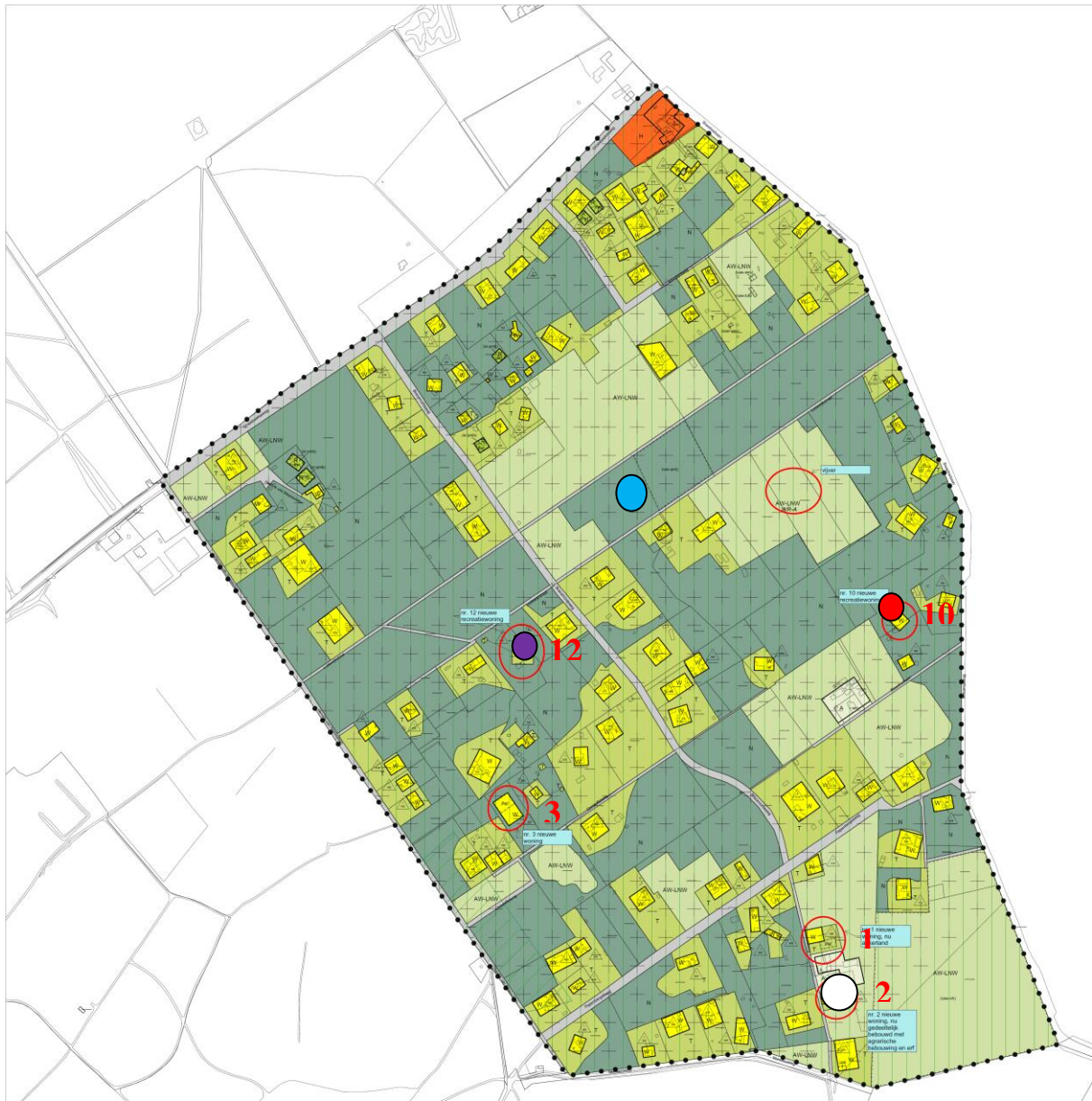
Wetlands (RAMSAR Conventie)

De Ramsar-conventie is een internationale overeenkomst inzake watergebieden (draslanden) die van internationale betekenis zijn, in het bijzonder als woongebied voor watervogels. Een groot deel van deze beschermde wetlands is in Nederland ook al als Natura 2000 gebied aangewezen.

3 Werkwijze

3.1 Beschrijving van het plangebied

Het plangebied is weergegeven in figuur 1.

Figuur 1. De zes planlocaties (rood omcirkeld en met rode cijfers aangeduid) en relevante natuurwaarden (blauwe cirkel = dassenburcht, rode cirkel = boom met nestholte koolmees, paarse cirkel = 2 mezenkasten, witte cirkel = nest boerenzwaluw)

Elke locatie wordt hieronder nader beschreven:

Nr. 1 (aardappelakker aan de Zevendalseweg)

Deze locatie ligt ten noorden van een agrarisch bedrijf en is in gebruik als aardappelakker (zie foto 1). Tussen de planlocatie en het erf van het agrarische bedrijf bevindt zich een haag van laurierkers. Ten westen van de locatie (overkant Zevendalseweg) bevindt zich gemengd bos.

Foto 1. Nummer 1 is een aardappelakker

Nummer 2 (enkele agrarische opstanden aan de Zevendalseweg)

Deze locatie is ingericht als koeienstal, melkstal, verharding en voerkuilen (zie foto 2). Er groeien vrijwel geen planten, op een laurierkershaag en enkele kruiden als schijfkamille en herderstasje na.

Foto 2. Zicht op de koeienstal en voerkuil bij nummer 2.

Nummer 3 (een maïsakker aan de Christoffelweg)

Dit gebied is volledig ingericht als maïsakker (zie foto 3). Ten oosten van de akker bevindt zich een gemengd bos, op de grens met de akker groeien struikheide, schapenzuring en rododendron. In het plangebied zelf groeien akkerkruiden als zachte ooievaarsbek, straatgras, stinkende gouwe, zandraket, akkerviooltje, gerst en varkensgras.

Foto 3. Nummer 3 is in gebruik als maïsakker

Nummer 10 (een locatie rond een recreatiewoning aan de Bisseltsebaan 56)

Deze locatie bevat een houten recreatiewoning die tijdens het veldbezoek was bewoond (zie foto 4). Rond de woning groeit gemengd bos met boom- en struiksoorten als zomereik, hazelaar, Amerikaanse vogelkers, hulst, lijsterbes en braam. In de kruidlaag groeien vingerhoedskruid en brede stekelvaren. Naast de woning bevindt zich een enkelwandig houten gebouw dat voor opslag wordt gebruikt.

Foto 4. De recreatiewoning op nr 10

Nr. 12 (een locatie rond een recreatiewoning aan de Lodewijkstraat)

Deze locatie is ingericht als houten recreatiewoning en eromheen gelegen bostuin (zie foto 5). In de bostuin groeien bomen en struiken als ruwe berk, zomereik, rode beuk, taxus en kruiden als bamboe, lelie der dalen, klein springzaad en rankende helmbloem.

Foto 5. De recreatiewoning op nr 12

Weiland aan de Lodewijkstraat

Deze locatie bestaat volledig uit weiland (zie foto 6). Hier groeien verschillende grassen en kruiden als zachte ooievaarsbek, Sint Janskruid, herderstasje, ridderzuring, vogelmuur, paardenbloem, duizendblad, schapenzuring en groot springzaad. Rondom dit weiland bevindt zich bos met boom- en struiksoorten als grove den, ruwe berk, zomereik, gewone vlier, Amerikaanse vogelkers, lijsterbes, braam en kruiden als brede stekelvaren, kamperfoelie, vingerhoedskruid en bochtige smele.

Foto 6. Het weiland aan de Lodewijkstraat

3.2 Veldinventarisatie

Op 18 mei 2011 heeft Faunaconsult het plangebied en directe omgeving bezocht voor een quickscan. Daarbij werden de aanwezige biotopen beoordeeld op hun geschiktheid als habitat voor beschermde diersoorten. Ook werden op elke locatie beschermde planten geïnventariseerd. Tevens werd er in het plangebied en de directe omgeving gezocht naar (tekenen van aanwezigheid van) beschermde zoogdieren, vogels, reptielen en amfibieën. Met betrekking tot zoogdieren werd speciaal gelet op pootafdrukken, krabsporen, wissels, uitwerpselen, haren, graafsporen, holen, en potentieel geschikte verblijfplaatsen.

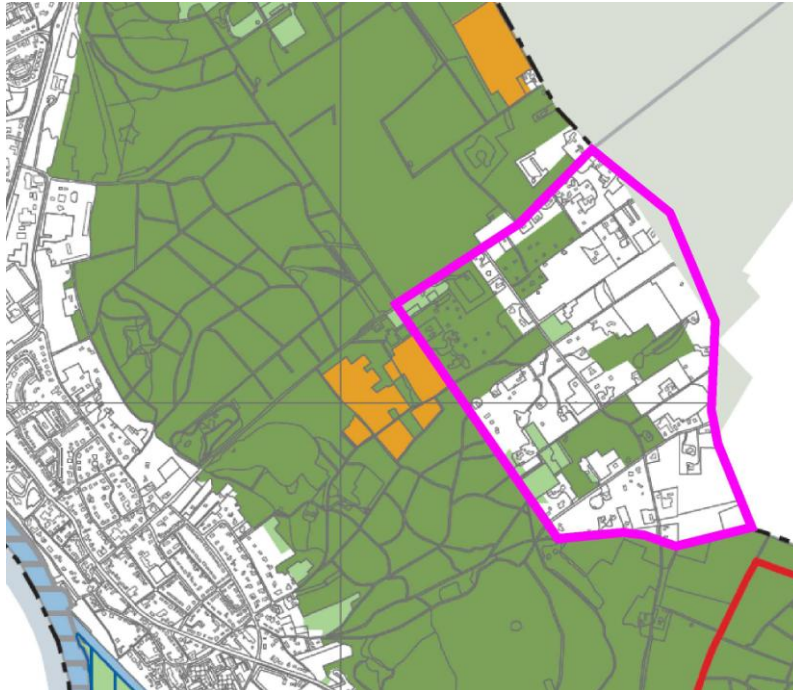
Aan de hand van relevante (verspreidings)literatuur (Bijlsma et al., 2001; Bos et al., 2006; Broekhuizen et al., 1992; Limpens et al., 1997; RAVON, 2001, 2003, 2004, 2006, 2007 en 2010; Van Roomen et al., 2000 en SOVON Vogelonderzoek Nederland, 2002) is vervolgens ingeschat welke beschermde soorten mogelijk in het plangebied voorkomen.

4 Resultaten inventarisatie

4.1 Resultaten beleidsinventarisatie

Het plangebied ligt gedeeltelijk in de EHS (Ecologische HoofdStructuur), in de categorie 'Bos- en natuurgebied' en de POG (Provinciale Ontwikkelingszone Groen). Zie figuur 2.

Perspectief 1: Ecologische Hoofdstructuur (EHS)

- Bos- en natuurgebied
- Nieuwe natuurgebied
- Beheersgebied
- Overige functies in de EHS
- Ecologisch water
- Beschermd- en staats-natuurmonumenten
- Speciale beschermingszone Vogel- en Habitatrichtlijn

Perspectief 2: Provinciale Ontwikkelingszone Groen (POG)

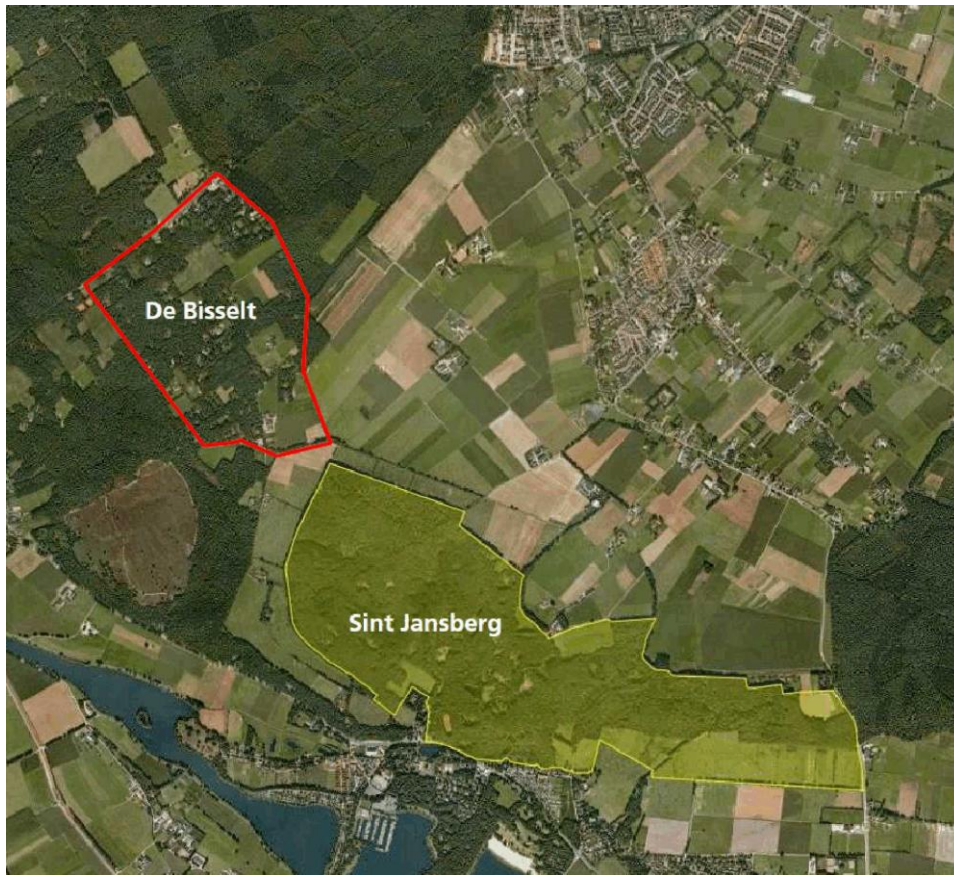
- Provinciale Ontwikkelingszone Groen

Aanvullende categorie

- Hamsterkernleefgebieden
- Ecologische verbindingszone
- Landbouw in Robuuste verbinding
- Ontgrondingen
- Beek met specifiek ecologische functie
- Water
- Provinciegrens

Figuur 2. Het plangebied (roze omlijnd) ten opzichte van de EHS en de POG.

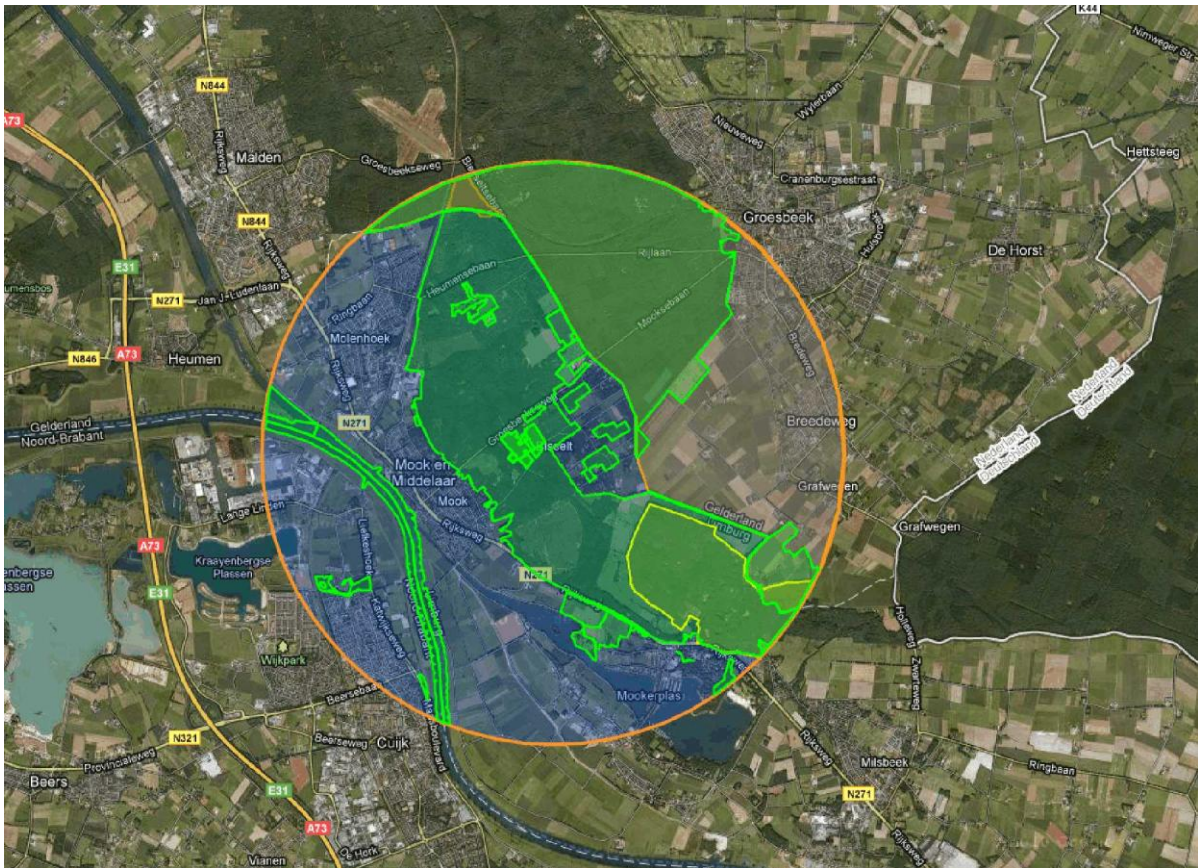
Het plangebied ligt op circa 100 meter afstand van Natura 2000 gebied 'Sint Jansberg'. Zie figuur 3.

Figuur 3. Het plangebied (rood omlijnd) ten opzichte van Natura 2000 gebied 'Sint Jansberg'

Natura 2000 gebied, EHS, nationaal landschap en beschermde natuurmonumenten, die in een straal van 3 kilometer rond De Bisselt liggen worden in figuur 4 weergegeven.

Figuur 4. Natura 2000 gebied, EHS, nationaal landschap en beschermde natuurmonumenten in een straal van 3 km rond het plangebied

Natura 2000 Sint Jansberg	= geel omlijnd
EHS	= groen omlijnd
nationaal landschap Gelderse Poort	= oranje omlijnd
beschermd natuurmonument Terreinen	
Boswachterij Groesbeek	= oranje omlijnd, in het noordelijkste gedeelte van de cirkel

4.2 Resultaten veldinventarisatie

Zoogdieren

In het bos tegenover het weiland aan de Lodewijkstraat bevindt zich een dassenburcht (zie figuur 1) met meerdere belopen pijpen. In het weiland aan de Lodewijkstraat is een groot aantal uitgegraven veldmuisholen aanwezig. Volgens een omwonende is dit door een hond gedaan. Vanwege de aanwezigheid van de dassenburcht is het echter aannemelijk, dat het weiland een belangrijke functie heeft als foerageergebied voor de bewoners van de dassenburcht. Doordat de eigenaar echter recent harmonicagaas rond het weiland heeft geplaatst, is het weiland vrijwel niet meer voor dassen toegankelijk (alleen via de poort, maar deze wordt momenteel vervangen). Vanwege de beperkte aanwezigheid van weilanden rondom de burcht, is het te verwachten dat het weiland aan de Lodewijkstraat een belangrijke functie vervult als dassenfoerageergebied.

De bosranden naast de verschillende locaties dienen waarschijnlijk als vaste vliegroute voor vleermuizen. Op de onderzochte locaties is slechts één holle boom aangetroffen. De daarin aanwezige holte fungeerde tijdens het veldbezoek als koolmezenest (zie ook figuur 1) en was toen dus niet in gebruik als vleermuizenverblijf. Bij gebrek aan groepjes holle bomen zijn dagrustverblijven, kolonieverblijven of winterverblijven van boombewonende vleermuissoorten niet te verwachten. Bij gebrek aan holten in de te slopen gebouwen, kan ook daar de aanwezigheid van vaste rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen worden uitgesloten: de muren en daken van de te slopen koeienstal en melkstal aan de Zevendalseweg zijn enkelwandig; de muren van de recreatiewoning aan de

Lodewijkstraat bevatten geen openingen en het dak is vervaardigd van nauw aansluitende betonnen dakpannen; de recreatiewoning aan de Bisseltsebaan heeft eveneens houten wanden zonder openingen en een bitumen dak zonder openingen.

De bosranden in het plangebied dienen waarschijnlijk als vaste vliegroute voor meerdere soorten vleermuizen. Omdat het hele gebied is begroeid met bomen is er echter geen sprake van onmisbare vaste vliegroutes van vleermuizen. Om deze reden zijn er geen vleermuizen in tabel 1 opgenomen.

Sporen, wissels, uitwerpselen etc. van zoogdieren die behoren tot de categorieën ‘streng beschermde soorten’ of ‘overige soorten’ zijn tijdens het veldbezoek niet aangetroffen (uitgezonderd de das). Wel werden in enkele percelen konijnenpijpen en gangen van de veldmuis aangetroffen. Tabel 1 geeft de zoogdiersoorten weer die (mogelijk) een vaste rust- en verblijfplaats in het plangebied hebben.

Tabel 1. Beschermde zoogdiersoorten die (mogelijk) een vaste rust- en verblijfplaats in het plangebied hebben. De status van de soorten in de Flora- en faunawet is eveneens weergegeven.

Nederlandse naam en wetenschappelijke naam	FF1	FF2	FF3
Aardmuis (<i>Microtus agrestis</i>)	X		
Bosmuis (<i>Apodemus sylvaticus</i>)	X		
Gewone bosspitsmuis (<i>Sorex araneus</i>)	X		
Huisspitsmuis (<i>Crocidura russula</i>)	X		
Veldmuis (<i>Microtus arvalis</i>)	X		
Haas (<i>Lepus europeus</i>)	X		
Egel (<i>Erinaceus europeus</i>)	X		
Mol (<i>Talpa europea</i>)	X		
Konijn (<i>Oryctolagus cuniculus</i>)	X		
Rosse woelmuis (<i>Clethrionomys glareolus</i>)	X		
Ree (<i>Capreolus capreolus</i>)	X		
Das (<i>Meles meles</i>)			X

FF1 = algemene soorten

FF2 = overige soorten

FF3 = streng beschermde soorten

Vogels

De Provincie Limburg heeft in de 6 planlocaties en het omliggende gebied de territoria van bijzondere broedvogels in kaart gebracht. Daarbij werden er in de twee km hokken van het plangebied 3 territoria van de buizerd en één van de havik gevonden (de exacte locaties van de nesten is niet getoond). Deze soorten broeden met zekerheid niet in de 6 planlocaties.

Ook werden door de provincie meerdere territoria gevonden van vogelsoorten waarvan Dienst Regelingen (2009b) een omgevingsscan eist: zwarte specht, groene specht, boomklever, grauwe vliegenvanger, grote bonte specht, kleine bonte specht, bonte vliegenvanger, zwarte kraai en glanskop (<http://broedvogels.limburg.nl/site/planten/start.HTM>). Op de zwarte kraai na, broeden al deze soorten in boomholten of nestkasten. Tijdens het veldbezoek op 18 mei 2011 is slechts één holle boom met een koolmezenest aangetroffen, naast de recreatiewoning aan de Bisseltsebaan. Daarnaast bevinden zich aan de recreatiewoning aan de Lodewijkstraat 2 mezenkasten (zie ook figuur 1); hierin werd geen activiteit bespeurd. Nesten van zwarte kraaien werden niet aangetroffen. In de te slopen melkstal aan de Zevendalseweg bevindt zich een bewoond nest van de boerenwaluw (zie ook figuur 1). In de te slopen koeienstal zijn deze afwezig. In de ernaast gelegen koeienstal, die behouden blijft, waren tijdens het veldbezoek 8 nesten van de boerenwaluw aanwezig.

Gierzwaluwnesten of huismusnesten zijn in de 6 planlocaties afwezig. Beide soorten werden wel in de omgeving van de planlocaties waargenomen.

In en rond de 6 planlocaties van het plangebied werden tijdens het veldbezoek de volgende zingende vogels waargenomen: merel, roodborst, zwartkop, matkop, koekoek en zanglijster. Deze en andere vogelsoorten waarvan het nest onder de Flora- en faunawet geen aparte status heeft, broeden in de struiken en bomen van de planlocaties. Ook is het mogelijk dat er in het weiland aan de Lodewijkstraat weidevogels als grasmus, graspieper of gele kwikstaart broeden. Tijdens het veldbezoek werden deze echter niet waargenomen.

Planten

In het plangebied werden alleen algemeen voorkomende soorten waargenomen (zie paragraaf 3.1). Naast de recreatiewoning aan de Lodewijkstraat bevindt zich een groeiplaats van de kleine maagdenpalm (van circa 6x5 meter). Deze is hier echter hoogstwaarschijnlijk uit de tuin verwilderd en derhalve niet in een tabel opgenomen. Er zijn geen andere beschermde plantensoorten in de 6 planlocaties aanwezig. De Provincie Limburg heeft de planlocaties in 2005 onderzocht op beschermde planten en deze niet aangetroffen (<http://broedvogels.limburg.nl/site/planten/start.HTM>).

Overige beschermde soorten

Reptielen werden tijdens het veldbezoek niet aangetroffen, ondanks het feit dat het veldbezoek in de ochtend en vroege middag onder ideale omstandigheden plaatsvond. Voor de zandhagedis zijn geen geschikte habitats aanwezig. Voor de eveneens in de omgeving van Mook voorkomende levendbarende hagedis en hazelworm, zijn de bosachtige locaties in principe geschikt als leefgebied. Waarschijnlijk is de aanwezigheid van mensen en honden rondom de planlocaties echter een beperkende factor voor deze soorten. Het is echter mogelijk dat deze soorten in lage dichtheden in de bosachtige delen voorkomen. Bij de recreatiewoning aan de Lodewijkstraat is een waterput aanwezig die zeer geschikt is als vangplaats voor amfibieën en reptielen. Deze put is van binnenuit geïnspecteerd en reptielen en amfibieën bleken afwezig te zijn. In de 6 planlocaties zijn geen overige beschermde soorten waargenomen. Doordat er geen wateren aanwezig zijn, is het voorkomen van vissen of voortplantingswateren van amfibieën uitgesloten. Delen van het plangebied dienen mogelijk wel als landhabitat van algemenere amfibieënsoorten (zie tabel 2).

Tabel 2. (Potentieel) in het gebied voorkomende beschermde amfibiesoorten. De status van de soorten in de Flora- en faunawet is eveneens weergegeven.

Nederlandse naam en wetenschappelijke naam	FF1	FF2	FF3
Gewone pad (<i>Bufo bufo</i>)	X		
Bruine kikker (<i>Rana temporaria</i>)	X		
Alpenwaterslamander (<i>Triturus alpestris</i>)		X	
Kleine watersalamander (<i>Triturus vulgaris</i>)	X		
Hazelworm (<i>Anguis fragilis</i>)			X
Levendbarende hagedis (<i>Lacerta vivipara</i>)		X	

FF1 = algemene soorten

FF2 = overige soorten

FF3 = streng beschermde soorten

5 Effecten van de voorgenomen ingreep

5.1 De ingreep

De aanwezige bebouwing wordt verwijderd, evenals een deel van de vegetatie. Op 5 locaties wordt een woning gerealiseerd, in het weiland aan de Lodewijkstraat komt een vijver die natuurlijk wordt ingericht.

5.2 Effecten op algemene beschermde soorten in het plangebied

Door het bouwrijp maken en bebouwen van het plangebied zal het foerageergebied van enkele algemeen voorkomende beschermde zoogdieren en amfibieën deels verdwijnen. Holen en individuen van algemeen voorkomende zoogdieren en amfibieën zullen hierbij mogelijk worden verstoord of verdwijnen.

5.3 Effecten op algemene vogels

Het foerageergebied van enkele algemeen voorkomende beschermde vogels zal deels verdwijnen. Voor al deze soorten biedt de directe omgeving van het plangebied echter voldoende andere foerageergebieden. Door de vegetatie buiten het broedseizoen van de meeste vogelsoorten te verwijderen (dus buiten de periode 15 maart – 15 juli) wordt schade aan vogels, hun eieren en nesten voorkomen.

5.4 Effecten op de holtebroedende omgevingscansoorten

De 2 nestkasten tegen de recreatiewoning aan de Lodewijkstraat worden verwijderd of elders opgehangen. De boom met de holte bij de recreatiewoning aan de Bisseltsebaan wordt mogelijk gekapt. Dit betekent dat de in paragraaf 4.2 genoemde omgevingscansoorten die in holle bomen en nestkasten broeden, nestgelegenheid verliezen. Doordat er in de directe omgeving rond de 6 planlocaties vele bomen groeien en er meerdere territoria van de grote bonte specht voorkomen (deze hakken jaarlijks meerdere holten die door andere vogelsoorten worden gebruikt om in te broeden), is het voortbestaan van voldoende nestholten gewaarborgd.

5.5 Effecten op de das

Het weiland aan de Lodewijkstraat bevindt zich op relatief korte afstand van een dassenburcht en is waarschijnlijk van grote waarde als foerageergebied. Het recent aangebrachte harmonicagaas rond dit weiland vormt echter een belemmering voor deze dassen, omdat andere weilanden schaars zijn in de directe omgeving. De aanleg van een vijver met natuurlijk ogende oevers zal leiden tot een verrijking van de foerageerhabitat van deze soort, mits de rest van het weiland als zodanig wordt beheerd en toegankelijk wordt gemaakt voor de das. Dit kan door enkele openingen van 10 cm hoog en 30 cm breed te maken in het harmonicaraster rond de wei.

5.6 Effecten op strenger beschermde herpetofauna

Het bos rond de twee te slopen recreatiewoningen is geschikt als habitat voor de alpenwatersalamander, hazelworm en levendbarende hagedis. Waarschijnlijk komen deze soorten in de plantlocaties rond de te slopen recreatiewoningen in lage dichtheden voor. De voorgenomen bouw van woningen op deze locaties levert een verwaarloosbaar ruimteverlies op (ook nu zijn hier tuinen en woningen aanwezig). De aanleg van een vijver met natuurlijk ogende oevers in het weiland aan de Lodewijkstraat, levert met name voor de alpenwatersalamander een forse verbetering van de habitat op. Omdat de genoemde soorten waarschijnlijk in zeer lage dichtheden voorkomen, is de kans op sterfte van strenger beschermde herpetofauna tijdens de werkzaamheden vrijwel uitgesloten. Voor alle zekerheid dient er voorafgaande aan de sloopwerkzaamheden en het verwijderen van de vegetatie te worden nagegaan of er herpetofauna onder de rommel in het bijgebouw van de recreatiewoning aan de Bisseltsebaan en in de waterput bij de recreatiewoning aan de Lodewijkstraat aanwezig zijn. Indien dit het geval is dan dienen deze in de nabijheid te worden losgelaten.

5.6 Effecten op Natura 2000 gebied Sint Jansberg

Natura 2000 gebied Sint Jansberg bevindt zich op circa 100 meter afstand van het plangebied. Binnen dit Natura 2000 gebied zijn de volgende soorten en habitats prioritair:

Habitats

- Galigaanmoerassen
- Beuken-eikenbossen met hulst
- Oude eikenbossen
- Vochtige alluviale bossen (beekbegeleidende bossen)

Habitatrichtlijnsoorten

- zeggekorfslak
- vliegend hert

Geen van de bovengenoemde habitats is aanwezig in het plangebied. Ook is het plangebied ongeschikt als habitat voor de prioritair habitatrichtlijnsoorten. Omdat de te realiseren bebouwing op de locaties aan de Zevendalseweg (deze locaties bevinden zich het dichtst bij het Natura 2000 gebied) deel uit zal maken van reeds aanwezige bebouwing aan deze weg, is het te verwachten dat het slopen van de bebouwing op locatie nr. 2 en het bouwen van nieuwe woningen op locatie nr. 2 en nr. 1, geen negatief effect zal hebben op natuurwaarden in Sint Jansberg. De overige planlocaties bevinden zich op grotere afstand van het Natura 2000 gebied, met diverse (recreatie)woningen tussen deze locaties en Sint Jansberg in, zodat de hier geplande ingrepen al helemaal geen negatief effect zullen hebben.

5.7 Effecten op de EHS en POG

Alle bouwlocaties bevinden zich buiten de EHS, maar wel op korte afstand van de EHS. Omdat het gebied is bezaaid met recreatiewoningen en woningen, zijn verstoringsgevoelige natuurwaarden niet te verwachten. Hierdoor is de te verwachten verstoring van de EHS gering. De te realiseren woning aan de Christoffelweg (locatie nr. 3, nu ingericht als maïsakker) bevindt zich in de POG. De bouw van een woning draagt niet bij aan de natuurwaarden, maar daar staat tegenover dat de aanwezige natuurwaarden in de akker nihil zijn. Door de omvorming van het weiland aan de Lodewijkstraat in vijver en natuur, zal er een verbinding tussen de afzonderlijke EHS locaties komen. Deze verbinding wordt bestemd als 'Natuur'.

6 Consequenties vanuit de wet- en regelgeving

6.1 Flora- en faunawet

Beschermde dieren uit de categorie 'algemene soorten': vrijstelling

Voor het vernietigen van holen etc. en verstoren van beschermde zoogdieren van de categorie 'algemene soorten' voor ruimtelijke ingrepen, bestaat een vrijstelling op grond van 'AMvB artikel 75' van de Flora- en faunawet (Ministerie van LNV, 2005). Er hoeft daarom geen ontheffing te worden aangevraagd.

Voorkomen doden of verwonden dieren

De in de Flora- en faunawet genoemde 'algemene zorgplicht' is ook op beschermde soorten uit de categorie 'algemene soorten' van toepassing. Beschermde diersoorten (ook die van de categorie 'algemene soorten') die tijdens het verwijderen van vegetatie en het vergraven van grond worden aangetroffen, moeten direct worden gevangen en na afloop van de werkzaamheden in het aangrenzende gebied worden vrijgelaten.

Algemene vogels: geen directe schade door aangepaste werkwijze

Directe schade aan algemene vogels, hun nesten en eieren wordt voorkomen door de vegetatie buiten het broedseizoen te verwijderen, dus buiten de periode 15 maart – 15 juli.

Das: weiland toegankelijk maken

De aanleg van een vijver met natuurlijk ogende oevers zal leiden tot een verrijking van de foerageerhabitat van de das, mits de rest van het weiland als zodanig wordt beheerd en toegankelijk wordt gemaakt voor de das. Dit kan door elke 100 meter een openingen van 10 cm hoog en 30 cm breed te maken in het harmoniecaraster rond de wei. Het lokale voortbestaan van de das is hiermee gewaarborgd.

Strenger beschermde herpetofauna:

Mogelijk bevatten de bosachtig ingerichte locaties rond de twee te slopen recreatiewoningen zeer lage dichtheden aan alpenwatersalamander, hazelworm en levendbarende hagedis. Ten aanzien van alpenwatersalamander en levendbarende hagedis dient te worden gewerkt volgens een goedgekeurde gedragscode. Dit houdt in dat eventueel aanwezige alpenwatersalamanders en levendbarende hagedissen voorafgaande aan de werkzaamheden naar een naburige soortgelijke habitat moeten worden verplaatst.

De hazelworm is een streng beschermde soort, die echter niet voorkomt op bijlage 4 van de Habitatrictlijn. Indien deze rond de te slopen recreatiewoningen voorkomt, dan dient er ontheffing te worden aangevraagd. Om deze aan te kunnen vragen dient eerst de aanwezigheid van de soort te worden aangetoond via aanvullend een aanvullend onderzoek. Dit kan worden uitgevoerd door beide locaties nog tweemaal in de warme maanden te bezoeken en de put nabij de woning aan de Lodewijkstraat te inspecteren en onder stenen en hout rond de recreatiewoning aan de Bisseltsebaan te zoeken.

6.2 Overige regelgeving

Omdat er geen negatieve effecten op de EHS en de POG zijn te verwachten, zijn er op dit punt geen bezwaren vanuit het provinciale natuurbeleid te verwachten.

Omdat er geen negatieve effecten op Natura 2000 gebieden zijn te verwachten en er geen beschermde natuurmonumenten in of in de directe nabijheid van het plangebied zijn, is er geen vergunning nodig op grond van de Natuurbeschermingswet (ex artikel 19d lid 1).

Literatuur

- Bijlsma, R.G., F. Hustings en K.C.J. Camphuysen. 2001. Algemene en schaarse vogels van Nederland (Avifauna van Nederland 2). GMB Uitgeverij/KNNV Uitgeverij, Haarlem/Utrecht.
- Bos, F., M. Bosveld, D. Groenendijk, C. van Swaay, I. Wynhoff. 2006. De dagvlinders van Nederland, verspreiding en bescherming. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, Leiden; European Invertebrate Survey, Leiden.
- Broekhuizen, S., B. Hoekstra, V. van Laar, C. Smeenk en J.B.M. Thissen (red.). 1992. Atlas van de Nederlandse zoogdieren. KNNV, Utrecht.
- Dienst Regelingen. 2009a. Wijziging beoordeling ontheffing Flora- en faunawet bij ruimtelijke ingrepen. Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Voedselkwaliteit.
- Dienst Regelingen. 2009b. Bijlage aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten. Ontheffing Flora- en faunawet ruimtelijke ingreep. Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Voedselkwaliteit.
- Dienst Regelingen. 2009c. Uitleg Aangepaste beoordeling ontheffing ruimtelijke ingrepen Flora- en faunawet.
- Limpens, H.G.J.A., K. Mosterd en W. Bongers. 1997. Atlas van de Nederlandse vleermuizen. Onderzoek naar verspreiding en ecologie. KNNV Uitgeverij, Utrecht.
- Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, 2005-A. Buiten aan het werk? Houd tijdig rekening met beschermde dieren en planten! Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, Den Haag.
- Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, 2005-B. Algemene Handreiking Natuurbeschermingswet 1998. Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, Den Haag.
- RAVON. 2001. Waarnemingsoverzichten. RAVON 4: 61-76.
- RAVON, 2003. Waarnemingenoverzicht 2001. RAVON, 5: 47-64.
- RAVON, 2004. Waarnemingenoverzicht 2002. RAVON, 6: 33-48.
- RAVON, 2006. Waarnemingenoverzicht 2005. RAVON, 24: 46-64.
- RAVON, 2007. Waarnemingenoverzicht 2006. RAVON, 27: 46-64.
- RAVON, 2010. Waarnemingenoverzicht 2007 en 2008. RAVON, 34: 61-80.
- Roomen, van, M.W.J., A. Boele, M.J.T van der Weide, E.A.J. van Winden en D. Zoetebier. 2000. Belangrijke vogelgebieden in Nederland, 1993-97. Actueel overzicht van Europese vogelwaarden in aangewezen en aan te wijzen speciale beschermingszones en andere belangrijke gebieden. SOVON Vogelonderzoek Nederland, Beek-Ubbergen.
- SOVON Vogelonderzoek Nederland. 2002. Atlas van de Nederlandse broedvogels 1998-2000. Nederlandse fauna 5. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij en European Invertebrate Survey Nederland, Leiden.